

Halina Kałuża

Akademia Podlaska w Siedlcach

**STRATEGIA LIZBOŃSKA W WYMIARZE REGIONALNYM.
KLUCZOWE ZNACZENIE SEKTORA MSP**

*REGIONAL DIMENSION OF THE LISBON STRATEGY.
KEY ROLE OF THE SME SECTOR*

Słowa kluczowe: Strategia Lizbońska, fundusze strukturalne, program operacyjny ZPORR, SPO-WKP

Key words: Lisbon Strategy, structural funds, Operational Programme IROP, SOP-ICE

Synopsis. Strategia Lizbońska i jej cele znajdują swoje odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych UE i Polski. Komisja Europejska prowadzi aktywną politykę wspierającą przedsiębiorczość i rozwój MSP. W artykule przedstawiono wykorzystanie środków finansowych w ramach ZPORR i SPO-WKP na rzecz MSP na przykładzie woj. mazowieckiego.

Wstęp

W obliczu wyzwań globalizacji i pogłębionych procesów integracji przyjęto w Lizbonie w marcu 2000 r., podczas szczytu państw UE, jednego z najważniejszych długofalowych programów tzw. Strategii Lizbońskiej. Strategia prezentuje nowe podejście do analizy czynników konkurencyjności. Wynika ono m.in. z trzech wymiarów samej strategii: ekonomicznego, społecznego i ochrony środowiska [Radło 2003]. Nadrzędnym celem sformułowanym w Strategii Lizbońskiej było utworzenie w UE do 2010 roku najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie [Płowiec 2003]. Dla realizacji celu strategii podporządkowano politykę regionalną, w której główny nacisk położono na wzrost konkurencyjności regionów.

Słabe wyniki wdrażania i nowe uwarunkowania konkurencji globalnej wymusiły na UE reorientację Strategii Lizbońskiej. W marcu 2005 r. dokonano jej redefinicji, między innymi przez położenie większego nacisku na priorytety ekonomiczne oraz ich realizację na poziomie krajowym, tzw. unarodowienie Strategii Lizbońskiej [Woźniak 2006]. Odnowiona strategia opiera się na pięciu priorytetach: innowacyjności, liberalizacji, przedsiębiorstwach, zatrudnieniu i spójności społecznej oraz zrównoważonym wzroście i kwestiach środowiska [Barysh, Tilford, Whyte 2008]. Podstawą dla nowego modelu wdrażania celów strategii jest mocniejsze jej umocowanie w politykach krajowych państw członkowskich. Poszczególne zadania zostały dopasowane do kompetencji w taki sposób, aby działania przeprowadzane na poziomie państw członkowskich uzupełniały się wzajemnie z działaniami Komisji. Zintegrowany Pakiet Wytycznych na rzecz wzrostu zatrudnienia na lata 2005-2008 stanowi podstawę dla państw członkowskich do sporządzenia krajowych programów reform na rzecz realizacji strategii. Dzięki dopasowaniu krajowych przedsięwzięć reformatorskich do działań na poziomie wspólnotowym, możliwe będzie osiągnięcie efektu synergii.

Komplementarność programu wspólnotowego i programów reform poszczególnych krajów członkowskich mają kluczowe znaczenie dla powodzenia odnowionej Strategii Lizbońskiej. Polska, podobnie jak każdy kraj aktywnie działający na rzecz realizacji celów Strategii Lizbońskiej, opracowała Krajowy Program Reform. Odnosi się on bezpośrednio do założeń strategii, jak i krajowych priorytetów. Strategiczne cele Strategii Lizbońskiej znalazły swoje odzwierciedlenie również w polskich programach operacyjnych, a zwłaszcza Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego i Sektorowym Programie Operacyjnym – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Celem opracowania była analiza wdrażania SPO – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, w szczególności Działanie 2.1. „Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw przez doradztwo” i 2. „Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw przez inwestycje oraz ZPORR 2004-2006” – Działanie 2.5 „Promocja przedsiębiorczości” i Działanie 3.4. „Mikroprzedsiębiorstwa” w woj. mazowieckim w perspektywie finansowej 2004-2006 jako instrumentu szcze-

gólnie interesującego z punktu widzenia możliwości aktywizacji MSP w ramach polityki realizacji Strategii Lizbońskiej.

Globalizacja i integracja europejska

Globalizacja jest to proces spontaniczny, wynikający z działania mechanizmów rynkowych [Sadowski 2001]. Jest współczesną formą kapitalizmu rynkowego, którego wielowiekowy rozwój osiągnął niespotykane stadium ekspansji, w swym wymiarze geograficznym i swych aspektach społecznych. Rosnący proces współzależności narodów dotyczy wszystkich wymiarów życia naszych społeczeństw [Lamy 2004]. Zdaniem Liberskiej [2002], globalizacja gospodarki światowej jest procesem poszerzania i pogłębiania się współzależności między krajami i regionami wskutek rosnących przepływów międzynarodowych oraz działalności korporacji międzynarodowych, co prowadzi do jakościowo nowych powiązań między firmami, rynkami i gospodarkami. Obok współzależności i transgraniczności jest kolejnym przejawem głębokich zmian dokonujących się w systemie międzynarodowym, w jego strukturze i funkcjach. Sprawia ona, że system międzynarodowy przełomu XX i XXI wieku staje się inny od swych poprzednich sekwencji, przybierając coraz bardziej cechy systemu globalnego [Łoś-Nowak 2000]. Globalizacji towarzyszy rozwój i upowszechnianie instytucji i mechanizmów charakterystycznych dla rozwiniętej gospodarki rynkowej. Z kolei, integracja jest szczególną formą globalizacji, a w polskim przypadku jest to integracja z Unią Europejską. Jest więc procesem świadomie kształtowanym i nadzorowanym przez państwa tworzące ugrupowanie, jak też przez wspólne instytucje. W tym przypadku mamy do czynienia z wyraźnie wyznaczonymi celami integracyjnymi, obejmującymi coraz szersze zakresy w miarę przechodzenia od niższych do wyższych stadiów procesu integracyjnego. Wreszcie integracja zakłada dobrowolne ograniczenie suwerenności państw przez zrzekanie się części ich własnej kompetencji na rzecz instytucji wspólnych, które mogą bardziej skutecznie niż poszczególne państwa kontrolować aktywność korporacji ponadnarodowych [Ładyka 2007]. Zdaniem Guzka [2001] np. globalizacja i integracja będą się dokonywały równolegle, gdyż nie mogą się wzajemnie zastąpić. Wymagania procesów integracyjnych są bowiem na tyle rygorystyczne, że nie mogą objąć całego globu jako jednego ugrupowania integracyjnego, a z kolei grupy państw o dużej zbieżności interesów, umożliwiającej realizację celów integracyjnych, nie muszą rezygnować z tworzenia regionalnych ugrupowań integracyjnych i zadowalać się tylko uczestnictwem w procesie globalizacji.

Procesy regionalizmu rozumiane jako polityka integracji między państwami jawią się jako forma obronna przed globalizacją, w szczególności przed wpływem korporacji transnarodowych wywodzących się spoza obszaru ugrupowania integracyjnego. Grupa Lizbońska przedstawiła globalizację jako proces gospodarczo-polityczno-społeczny, o szczególnym charakterze, stanowiący nową jakość w rozwoju ludzkości oraz gospodarki. Jej początki przypadają na ostatnie dwie dekady XX wieku. Przyjęcie Strategii Lizbońskiej było efektem dwóch szerszych zjawisk i przesłanek:

- świadomości wśród przywódców krajów UE o konieczności podejmowania reform społecznych i gospodarczych (a więc wewnętrzne przekonanie o potrzebie zmian),
- przekonanie, że takie zmiany są nie tylko pożądane, ale i możliwe (a to było świadectwem optymizmu, ambicji i woli politycznej) [www.ibngr.edu.pl, www.pfsl.pl].

Podczas Szczytu w marcu 2005 r. uzgodniono, iż Strategia Lizbońska powinna być uwzględniona w perspektywie finansowej na lata 2007-2012. W Polsce dla realizacji Strategii Lizbońskiej opracowano strategiczne dokumenty:

- Krajowy Program Reform na lata 2005-2008,
- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie,
- Program Konwergencji [Narodowe... 2007].

Ogólna informacja o województwie mazowieckim

Mazowsze należy do najbardziej zróżnicowanych wewnętrznie województw w kraju. Składa się ono z: aglomeracji warszawskiej i obszarów pozostałej części województwa słabo rozwiniętych, charakteryzujących się wskaźnikami rozwoju ekonomicznego znacznie poniżej średniej krajowej. Tereny północnego i wschodniego Mazowsza nie różnią się zasadniczo od najsłabiej rozwiniętych regionów kraju, a w części południowej regionu występują problemy związane głównie z restrukturyzacją tradycyjnych gałęzi przemysłu. Województwo charakteryzuje dwudzielność potencjału rozwojowego,

poziomu rozwoju gospodarczego, poziomu i warunków życia oraz dynamiki procesów transformacji. Gospodarka Mazowska rozwija się bardzo dynamicznie, lecz wzrostowi temu towarzyszą pogłębiające się dysproporcje. Z jednej strony mamy rozwiniętą i bogaczącą się Warszawę i jej okolice, z drugiej ubogie miasta i wsie mazowieckie o powiększającym się obszarze biedy [Regionalny... 2006].

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (ZPORR) i jego wykorzystanie w województwie mazowieckim

Celem ZPORR 2004-2006 jest głównie tworzenie warunków dla konkurencyjności regionów. Realizacja zamierzonego celu opiera się na trzech priorytetach [Zintegrowany... 2004]:

- Priorytet 1 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- Priorytet 2 – Wzmacnianie rozwoju zasobów ludzkich w regionach,
- Priorytet 3 – Rozwój lokalny.

Uzupełnieniem działań merytorycznych jest priorytet czwarty – pomoc techniczna.

W ramach ZPORR dla województwa mazowieckiego przeznaczona została kwota 299 839 945 euro ze środków funduszy europejskich, w tym 48 056 885 euro z EFS oraz 251 783 060 euro z EFRR. Ze środków EFS realizowany jest Priorytet 2. „Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach”, natomiast z EFRR Priorytety 1. „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów” oraz Priorytet 3. „Rozwój lokalny”. [Zintegrowany... 2004].

Na dzień 31. maja 2008 r. do beneficjentów z Mazowsza trafiło 18,78 mln zł, a od momentu uruchomienia programu – 925,98 mln zł, co stanowi 78,48% alokacji dla województwa mazowieckiego. W województwie mazowieckim podpisano umowy o dofinansowanie o łącznej wartości prawie 1,23 mld zł, co oznacza, że zakontraktowano 100,73% wszystkich środków dostępnych [Biuletyn... 2008]. Od uruchomienia programu zrealizowano płatności w wysokości 925,98 mln zł., co stanowi 78,48% alokacji dla województwa mazowieckiego. Zakończono projekty o wartości 759,16 mln zł, co stanowi 67,25% alokacji. W samym maju 2008 r. zakończono projekty warte 82,65 mln zł [www.mrr.gov.pl].

Działanie 2.5 ZPORR stanowi unikalną ofertę skierowaną do osób zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. Celem bezpośrednim jest aktywne wspieranie zatrudnienia, przez stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowo zarejestrowanym przedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

Z kolei celem Działania 3.4. jest zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw przez ułatwienie im dostępu do specjalistycznego doradztwa oraz zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania. W ramach tego Działania można uzyskać wsparcie na specjalistyczne usługi doradcze wprowadzające innowacyjność w przedsiębiorstwie lub dotację inwestycyjną. Beneficjentami ww. Działania są podmioty prowadzące mikroprzedsiębiorstwa, które rozpoczęły działalność gospodarczą nie wcześniej niż 36 miesięcy przed dniem złożenia wniosku, zatrudniały średnio rocznie nie mniej niż 10 pracowników oraz ich roczny obrót netto nie przekroczył 2 milionów euro.

Tabela 1. Wdrażanie działań Priorytetu 1 w ramach ZPORR w woj. mazowieckim w latach 2004-2006

Liczba projektów	Wartość umów [mln zł]	Umowy jako % alokacji	Wartość płatności [mln zł]	Płatności jako % alokacji
99 projektów	754,29	101,6	600,85	85,84

Źródło: www.mrr.gov.pl. Wykorzystanie ZPORR w woj. mazowieckim w okresie 2004-2006 wg stanu na 31. maja 2008 r.

Tabela 2. Wdrażanie działań Priorytetu 2 w ramach ZPORR w woj. mazowieckim

Liczba projektów	Wartość umów [mln zł]	Umowy jako % alokacji	Wartość płatności [mln zł]	Płatności jako % alokacji
555 projektów	165,09	98,03	49,8	29,57

Źródło: jak w tab. 1.

Tabela 3. Wdrażanie działań Priorytetu 3. w ramach ZPORR w woj. mazowieckim

Liczba projektów	Wartość umów [mln zł]	Umowy jako % alokacji	Wartość płatności [mln zł]	Płatności jako % alokacji
493 projektów	297,82	100,39	268,72	90,58

Źródło: jak w tab. 1.

Tabela 4. Liczba zakończonych projektów w ramach Priorytetu 1 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów w woj. mazowieckim

Liczba zakończonych projektów	Wartość projektów zakończonych [mln zł]	Projekty zakończone jako % alokacji
70 projektów	417,80	66,18

Źródło: jak w tab. 1.

Tabela 5. Liczba zakończonych projektów w ramach Priorytetu 2 – Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach w woj. mazowieckim

Liczba zakończonych projektów	Wartość projektów zakończonych [mln zł]	Projekty zakończone jako % alokacji
410 projektów	83,69	49,70

Źródło: jak w tab. 1.

Tabela 6. Liczba zakończonych projektów w ramach Priorytetu 3 – Rozwój lokalny w woj. mazowieckim

Liczba zakończonych projektów	Wartość projektów zakończonych [mln zł]	Projekty zakończone jako % alokacji
394 projektów	251,05	84,62

Źródło: jak w tab. 1.

Liczba projektów wsparcia Działania 3.4., które uzyskały dofinansowanie na podstawie podpisanej umowy na dzień 26.II.2007 r. wynosi 217 [Roczny... 2008]. Przedsiębiorcy mogli uzyskać dofinansowanie na dwa typy projektów: wsparcie inwestycyjne oraz doradztwo. Beneficjenci zdecydowanie preferowali pierwszy wariant. Wśród projektów o charakterze inwestycyjnym zdecydowanie dominują dwa podtypy: unowocześnienie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej firmy i rozszerzenie zakresu działalności gospodarczej. W sytuacji wyboru między wsparciem inwestycyjnym a doradczym zdecydowana większość beneficjentów wybrała to pierwsze, jako bezpośrednio dające firmie korzyści finansowe. Wśród odbiorców pomocy w ramach działania 3.4. przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (70,5%) [Roczny... 2008].

Pozytywne działanie realizowanych projektów na konkurencyjność mikroprzedsiębiorstw jest tym większe, im bardziej pobudzą one kolejne inwestycje wśród beneficjentów. Mamy do czynienia wówczas z tzw. „efektem mnożnikowym”.

Dominującą dziedzinę w Priorytecie 1 – „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów” stanowią projekty realizowane w zakresie infrastruktury społecznej, drogowej oraz ochrony środowiska. Najliczniejszą grupę beneficjentów stanowią JST, oprócz tego jednostki służby zdrowia oraz uczelnie wyższe.

W Priorytecie 2 ze względu na dużą różnorodność szkoleń, trudno jednoznacznie wskazać dominującą kategorię realizowanych projektów, można jedynie stwierdzić, że przeważały kursy zawodowe dokształcające. Podobnie przedstawia się sytuacja w określeniu dominującej grupy beneficjentów pomocy.

Dominującą grupę beneficjentów wszystkich projektów w Priorytecie 3 są JST i jednostki służby zdrowia. Główne typy realizowanych projektów dotyczą infrastruktury drogowej, ochrony środowiska, infrastruktury społecznej.

Liczba podpisanych umów z beneficjentami sukcesywnie rosła i tak na dzień 27.II.2007 r. na działanie 3.4 łącznie od 2005 r. zostało podpisanych 226 umów, a na działanie 2.5 – 24 umowy [www.zporr.mazovia.pl].

Z raportu ewaluacyjnego „Analiza wpływu wsparcia udzielonego w ramach Działania 3.4 ZPORR na wzrost konkurencyjności” [Biuletyn... 2008] wynika, iż w wybranych do analizy województwach beneficjenci zdecydowanie preferowali pierwszy wariant, tj. wsparcie inwestycyjne. Wśród projektów o charakterze inwestycyjnym zdecydowanie dominowały dwa podtypy: „unowocześnienie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej firmy” (63,5%) oraz „rozszerzenie zakresu działalności gospodarczej” (58,1% – udziały podtypów nie sumują się do 100%, ponieważ jeden projekt mógł być zaklasyfikowany do więcej niż jednego podtypu). Wśród odbiorców pomocy w ramach Działania 3.4 przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Mikroprzedsiębiorstwa reprezentujące tę kategorię stanowiły aż 64,3% wszystkich beneficjentów.

Tabela 7. Wdrażanie działań 2.5. i 3.4. ZPORR w województwie mazowieckim

Działanie	2.5	3.4
Liczba wszystkich złożonych wniosków	153	1263
Wartość całkowita wszystkich złożonych projektów [PLN]	118 322 998,74	393 538 642,29
Wartość dofinansowania z funduszy strukturalnych wszystkich złożonych projektów [PLN]	79 051 507,93	100 316 582,05
Liczba projektów, które przeszły pozytywną ocenę merytoryczną	53	575
Wnioskowana wartość dofinansowania realizacji projektów – po ocenie merytorycznej [PLN]	37 221 089,30	73 016 648,02
Liczba podpisanych umów z beneficjentami (z uwzględnieniem projektów własnych)	34	213
Przyznana kwota dofinansowania na realizację projektów (z uwzględnieniem projektów własnych) [PLN]	26 753 956	28 223 400,66
Projekty własne	11	-
Przyznana kwota dofinansowania na realizację projektów własnych [PLN]	8 483 182,00	-

Źródło: na podstawie www.zporr.mazovia.pl

Działanie to przez stymulowanie rozwoju mikroprzedsiębiorstw, nawet tych nieposiadających stricte innowacyjnego charakteru, może zostać zakwalifikowane jako prolizbońskie. Należy przy tym zauważyć, że zdecydowana większość firm w warunkach polskiej gospodarki przechodzi zwykle „nieinnowacyjny” okres działalności. Wiele z nich, choć nie wytwarza innowacyjnych produktów i usług, to jednak korzysta z innowacyjnych narzędzi produkcji, czy de facto wspiera wzrost innowacyjności gospodarki en gros. Działanie to jest spójne z celami SL.

Sektorowy Program Operacyjny – wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw i jego wykorzystanie w woj. mazowieckim

Program był jednym z siedmiu sektorowych programów operacyjnych przewidzianych w Narodowym Planie Rozwoju 2004-2006. Był on odzwierciedleniem sposobu realizacji Strategii Lizbońskiej i koncentrował się na dwóch priorytetach, tworzących wspólnie efekt synergii:

- rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności przez wzmocnienie otoczenia biznesu,
- bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i mikro, ukierunkowanych na kreatywną działalność, popartą wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań [Podręcznik... 2004].

Z informacji wynika, że w kraju na dzień 31.12.2008 r. w ramach SPO-WKP Działanie 2.1. podpisano o dofinansowanie 2158 umów na łączną kwotę 59 704 888 zł, a na Działanie 2.3. podpisano 2802 umowy na łączną kwotę 1 585 442 521 zł [www.konkurencyjnosc.gov.pl]. Działanie 2.1. cieszyło się znacznie mniejszym zainteresowaniem przedsiębiorców, zarówno w kraju, jak i w woj. mazowieckim. Województwo mazowieckie w obu działaniach uzyskało pierwszą lokatę spośród wszystkich województw.

W pracy skupiono się na dwóch celach częściowych dotyczących priorytetu bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw, tj. poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw przez inwestycję w wiedzę (doradztwo) i wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez inwestycje. W materiałach Programu przyjęto, iż celem Działania 2.1 jest zwiększenie

Tabela 8. SPO-WKP w woj. mazowieckim na dzień 31.12.2008 r.

Priorytet – Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw	Liczba podpisanych umów
Działanie 2.1	372
Działanie 2.3	405

Źródło: www.konkurencyjnosc.gov.pl.

Tabela 9. Liczba podpisanych umów w ramach pozostałych działań SPO-WKP w woj. mazowieckim

Działanie – Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw	Podpisane umowy
1.1. Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw	22
1.2. Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw	19
1.3. Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm	27
1.4. Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką	9
1.5. Rozwój systemu dostępu przedsiębiorców do informacji i usług publicznych on-line	-
2.2. Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw. Poddziałanie 2.2.1	7
3.1. Wsparcie zarządzania SPO-WKP	159
3.2. Komputeryzacja oraz wyposażenie w sprzęt biurowy instytucji zaangażowanych w zarządzanie wdrażaniem SPO-WKP	45
3.3. Informacja i promocja działań SPO-WKP	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.konkurencyjnosc.gov.pl.

zenie konkurencyjności krajowych MSP przez ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej [Uzupełnienie... 2004]. Ten typ współpracy jest standardem w rozwiniętej gospodarce rynkowej opartej na wiedzy.

Podsumowanie

Działanie 2.5. ZPORR, zgodnie z przypisanymi do niego kategoriami interwencji, należy zaliczyć do grupy działań prolizbońskich, bowiem wzmocnienie postaw przedsiębiorczych w społeczeństwie jest jednym z warunków realizacji Strategii Lizbońskiej.

W ramach działania 3.4 ZPORR mikroprzedsiębiorstwa mogły korzystać z dwojakiego rodzaju pomocy: wsparcia inwestycyjnego oraz specjalistycznych usług doradczych. Zdecydowanie większym zainteresowaniem wśród beneficjentów cieszyło się tzw. wsparcie inwestycyjne. Realizowa-

ne inwestycje są z reguły bardziej kapitałochłonne niż korzystanie z usług doradczych, a procedura aplikowania o uzyskanie wsparcia była identyczna. Z punktu widzenia powiększania konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw optymalne byłoby korzystanie zarówno ze wsparcia inwestycyjnego, jak i specjalistycznych usług doradczych. Działanie to wpisuje się w następujące cele Strategii Lizbońskiej: UE jako bardziej atrakcyjne miejsce dla inwestowania i pracy oraz tworzenie większej liczby miejsc pracy.

Z perspektywy wdrażania Programu SPO-WKP, jako narzędzia realizacji celów wynikających ze Strategii Lizbońskiej, za budującą należy uznać ilościową i wartościową przewagę projektów związanych bezpośrednio ze wsparciem przedsiębiorstw.

Na realizację celów Strategii Lizbońskiej, tj. wiedza i innowacje, UE jako bardziej atrakcyjne miejsce dla inwestowania i pracy oraz tworzenie większej liczby miejsc pracy największy wpływ miało Działanie 2.3. Z kolei Działanie 2.1. realizowało następujące cele Strategii: wiedza i innowacje oraz tworzenie większej liczby miejsc pracy.

Literatura

- Barysh K., Tilford S., Whyte P.** 2008: The Lisbon Scorecard VIII. Is Europe ready for an economic storm? Center for European Reform, February.
Biuletyn ZPORR, nr 315 2008: 3; 7-10
- Guzek M.** 2001: Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Wyd. Wyższej Szkoły Biznesu, Poznań, 18.
- Lamy P.** 2004: Europeanisation and globalisation. *Le Monde*. 7.05.2004, 15.
- Liberska B.** 2002: Pojęcie i definicje globalizacji. [W:] Globalizacja. Mechanizmy i wyzwania (praca zbiorowa, pod red. Liberskiej B.). PWE, Warszawa, 20.
- Ladyka S.** 2007: Pół wieku Unii Europejskiej i jej nowe wyzwania. [W:] Unia Europejska w gospodarce światowej – nowe uwarunkowania (red. Kawecka-Wyrzykowska E.). SGH, Warszawa, 36-37.
- Łoś-Nowak T.** 2000: Stosunki międzynarodowe. Teorie – systemy – uczestnicy. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 112.
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013. 2007: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, maj.
- Płowiec U.** 2003: Lizbońska Strategia Unii Europejskiej. Wnioski dla Polski. [W:] Gospodarka Polski przed wejściem do Unii Europejskiej (red. Lipiński J., Sławiński A.). PTE, Warszawa, 15.
- Podręcznik Beneficjenta Sektorowego Programu Operacyjnego. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006. 2004: Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa, 8.
- Radło M.J.** 2003: Wyzwanie konkurencyjności. Strategia Lizbońska w poszerzonej Unii Europejskiej. ISP, Warszawa, 16.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013. 2006: Wstępny projekt. Wersja 1.6. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego. Warszawa, czerwiec.
- Roczny raport z postępu wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 w roku 2007. 2008: Warszawa, czerwiec.
- Sadowski Z.** 2001: Rola państwa w epoce globalizacji. [W:] Globalizacja, mechanizmy i wyzwania (red. Liberska B.). PWE, Warszawa, 309.
- Uzupełnienie Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006”. 2004: Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy, Warszawa, lipiec, 23-30.
- Woźniak P.G.** 2006: Priorytety Strategii Lizbońskiej w Polsce. [W:] Polska i Unia wobec wyzwań globalizacji. Biała księga 2006. Polskie Forum Strategii Lizbońskiej. Wyd. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową. Warszawa-Gdańsk, 22-26.
- www.ibngr.edu.pl
www.konkurencyjnosc.gov.pl
www.mrr.gov.pl
www.pfsl.pl
www.zporr.mazowia.pl
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006. 2004: Dz.U. nr 166 z 2004 r. poz. 1745, 446.

Summary

The aim of the paper is to analyse an implementation of SOP-ICE, in particular Priority 2.1 and 2.3, and IROP 2004-2006, Priority 2.5 and 3.4, in the Mazowieckie province, both being interesting instruments from the standpoint of realisation of the Lisbon Strategy objectives. The Lisbon Strategy and its objectives are reflected in basic EU and Polish documents, including the structural policy. From the perspective of an implementation of the SOP-ICE Programme, being an instrument of achieving aims resulting from the Lisbon Strategy, the quantitative and qualitative dominance of projects directly associated with enterprise support seems to be very reassuring. Priority 2.3 most influenced the realisation of the Lisbon Strategy objectives, that is knowledge and innovation, of the EU as a more attractive place to invest and work as well as create more workplaces. Also Priorities 2.5 and 3.4 of IROP are becoming a part of realisation of the Lisbon Strategy priorities.

Adres do korespondencji:

dr hab. Halina Kaluża, prof. AP
Akademia Podlaska, Instytut Agronomii, Zakład Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa
ul. Prusa 12, 08-110 Siedlce
tel. (0 25) 643 13 17, e-mail: keior@ap.siedlce.pl